

**มาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน
การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์***
**LEGAL MEASURES TO PREVENT ADVERTISING INVITE TO ONLINE
GAMBLING IN ONLINE MEDIA**

ชนภ พฤกษชาติ

Chanaphop Prugsachart

เพิ่ม หลวงแก้ว

Pherm Luangkaew

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kaen University, Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: sinelawdopa@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ และวิเคราะห์ถึงปัญหาในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย พร้อมทั้งเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ ระหว่างของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ ให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้นไป โดยการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเอกสาร

จากการศึกษาพบว่า บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ยังไม่มีความชัดเจน ไม่สอดคล้องต่อสภาพสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนค่อนข้างเบา ทำให้ไม่สามารถนำกฎหมายที่มีในปัจจุบันมาปรับใช้ได้ครอบคลุมทั่วถึง และยังส่งผลถึงการใช้ดุลยพินิจในเบื้องต้นของผู้บังคับใช้กฎหมาย อันอาจเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยให้มีการบัญญัติถึงความหมายของ “การพนัน” “การพนันระยะไกล” “การโฆษณาการพนัน” และ “การสื่อสารระยะไกล” เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงลักษณะของการกระทำความผิด และบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษ กรณีผู้กระทำความผิดไม่ได้มีเจตนาในการกระทำความผิด พร้อมทั้งแก้ไขมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในมาตรา 14 และเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองเด็กและการระงับปิดกั้นเว็บไซต์หรือสถานที่ออนไลน์ไว้ เป็นการเฉพาะเจาะจง

คำสำคัญ: การโฆษณาในสื่อออนไลน์, การพนันออนไลน์

*Received: 29 July 2020; Revised: 26 April 2021; Accepted: 3 May 2021

Abstract

This research article the objective is to study the legal measure in Thailand and abroad relating to the measures to prevent advertisements invitation to online gamble in online media. And analyze the problems of enforcing legal measures related to advertising prevention inviting them to play online gambling through the online media of Thailand. And to compare the legal measures related to the prevention of advertising online gambling through online media between Thailand and foreign countries to find recommendations on how to revise the laws of Thailand related to prevent advertisements invitation to online gamble in online media to become more appropriate. This research use the document research method and analyze data from documents.

From the study found that Legal measures to control and prevent advertisements in online media in the case of invitations to online gambling in Thailand. There are still many drawbacks. Which is different from foreign countries, that is the relevant laws and regulations in Thailand are unclear Not consistent with current social conditions and the punishment for the violators is quite light causing to not be able to apply the current law to cover all areas and also affect the use preliminary discretion of law enforcement officers which may have been incorrect and not in the same direction. The study therefore suggested that the Gambling Act of 1935 be amended, with the definition of "Gambling", "Remote Gambling", "Gambling Advertising" and "Remote Communication" for clarity to the nature of the said action. And impose a law on the grounds for exemption if the offender does not have the intention of committing an offense. And to amend measures to prevent repeat offenses in Article 14, as well as to add provisions relating to child protection measures and the blocking of specific websites or online locations.

Keyword: Advertising in online media, Online Gambling.

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ารวดเร็ว จึงมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้ในการสื่อสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถสื่อสารกันได้ทั้งระยะทางใกล้ ๆ ไปถึงสื่อสารข้ามประเทศได้ โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นลู่ทางสำคัญ เพื่อเชื่อมต่อการสื่อสารกันและกัน ทำให้โลกปัจจุบันกลายเป็นโลกที่สามารถสื่อสารได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไร้พรมแดน แต่การพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารนั้น ได้นำมาซึ่งผลกระทบทางด้านลบด้วย โดยเฉพาะการนำมาซึ่งการขยายตัวของธุรกิจเว็บไซต์เล่นการพนันออนไลน์ ซึ่งผู้กระทำความผิดได้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการขยายตัวของธุรกิจการพนันออนไลน์ (ปิยอร เปลี่ยนผดุง, ม.ป.ป.)

โดยเฉพาะการโฆษณาเชิญชวนผู้คนในสื่อสังคมออนไลน์ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ โดยใช้วิธีการโฆษณาในเว็บไซต์ต่าง ๆ รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งวิธีการโฆษณาดังกล่าว มีทั้งลักษณะการโฆษณาเชิญชวนโดยตรง และโฆษณาในลักษณะแอบแฝง และการโฆษณาดังกล่าว มีผลโดยตรงต่อ ผู้พบเห็นโฆษณานั้น ๆ อันทำให้การเข้าเล่นการพนันออนไลน์มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น เมื่อบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ได้โดยง่ายแล้ว ทั้งกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถปรับใช้ได้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้น ทำให้มีการเข้าเล่นการพนันออนไลน์ตามที่โฆษณาเชิญชวนเพิ่มมากขึ้น และนำมาสู่ปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมาในที่สุด เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคม ปัญหาการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อันเป็นกฎหมายหลักในการป้องกันการโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์แล้ว ผู้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า มีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาไม่มีบทบัญญัติถึงคำนิยามของ “การพนัน” (ปริชญา จันท์บาดาล, 2558) “การพนันออนไลน์” “การโฆษณา” “การโฆษณาการพนันจากระยะทางไกล” และ “การสื่อสารระยะไกล” ไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 และเมื่อนำมาตรา 12 ซึ่งเป็นบทบัญญัติ การโฆษณาการพนันทั่วไปมาปรับใช้แทนแล้ว กลับก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนถึงการกำหนดฐานแห่งความผิดว่า การโฆษณาการพนันออนไลน์บนสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น เป็นการโฆษณาทางตรงหรือทางอ้อม และการพนันออนไลน์ที่โฆษณานั้น ถือเป็นการโฆษณาการพนันอื่น ๆ ตามมาตรา 4 ทวิ หรือเป็นการพนันประเภทที่มีระบุในบัญชี ก. หรือ ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ทั้งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่มีบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษ จึงอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้กระทำการโฆษณาการพนันออนไลน์โดยขาดเจตนา

2. ปัญหาการกำหนดระยะเวลาเมื่อพ้นโทษ และมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซ้ำอีกครั้ง ซึ่งมาตรา 14 ทวิ กำหนดไว้ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนดสามปี กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก (1)...ให้วางโทษทวีคูณ (2)...ให้วางโทษทั้งจำทั้งปรับ” เห็นว่า มาตรการเพิ่มโทษเมื่อกระทำความผิดซ้ำอีกครั้งตามมาตรานี้ หากพ้นกำหนดสามปีดังกล่าวแล้ว ผู้กระทำความผิดก็จะไม่เกรงกลัวกฎหมาย และอาจกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกได้

3. ปัญหาเกี่ยวกับการระงับ ปิดกั้น เว็บไซต์หรือสถานที่ในเครือข่ายออนไลน์ที่เผยแพร่การโฆษณาการเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนัน ซึ่งไม่มีบทบัญญัติ บัญญัติไว้อย่างชัดเจน จึงจำต้องนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560) มาปรับใช้

4. ปัญหาไม่มีการบัญญัติถึงการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชน (ไพศาล ลิ้มสถิต, 2555) เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ จากการถูกว่าจ้างให้กระทำการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ ไว้เป็นการเฉพาะ

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของต่างประเทศ และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวนั้น มาวิเคราะห์ว่าควรนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขมาตรการทางกฎหมาย ในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทยอย่างไร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์
2. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้ากฎหมายระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ รวมถึงหนังสือ บทความ รายงานวิจัย คำพิพากษา จากสื่ออินเทอร์เน็ตหรือห้องสมุดสถาบันต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ และมีการนำข้อมูลที่ได้อ่านวิเคราะห์ปัญหา เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ อันจะนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข มาตรการดังกล่าว ให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้นไป

ผลการวิจัย

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย ยังไม่มีความเหมาะสมและชัดเจนเพียงพอ ที่จะสามารถนำมาบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในหลายประการ เมื่อมีการนำเอากฎหมายมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงแล้ว จึงต้องอาศัยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาร่วมปรับใช้ และอาศัยการตีความกฎหมายร่วมด้วย อันแสดงให้เห็นว่ากฎหมายมีอยู่ยังไม่สามารถปรับใช้ได้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้น ฉะนั้น การศึกษาในบทนี้ จึงจะเป็นการวิเคราะห์ปัญหาและเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย ให้เกิดความเหมาะสม ดังนี้

1. ปัญหาพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่มีบทบัญญัติถึงคำนิยามของ “การพนัน” “การพนันออนไลน์” “การโฆษณาการพนันจากระยะไกล” และ “การสื่อสารระยะไกล”

พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มิได้ระบุความหมายของคำว่า “การพนัน” และ “การพนันออนไลน์” หรือ “การพนันระยะไกล” ไว้ มีเพียงการระบุในลักษณะของรูปแบบและวิธีการเล่นพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ และคำนิยามตามคำพิพากษาว่า การพนันต้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ ต้องเสี่ยงต่อการได้เสียซึ่งทรัพย์สินต่อกัน (กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, 2564) เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปริชญา จันทร์บาลใจ ที่พบว่า พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “การพนัน” เอาไว้ มีเพียงการกำหนดรูปแบบและวิธีการเล่นพนันตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติเท่านั้น (ปริชญา จันทร์บาลใจ, 2558) ส่งผลให้เกิดช่องว่างของตัวบทกฎหมายนี้ ถึงแม้กฎหมายฉบับนี้ผู้เขียนจะพยายามปิดช่องว่างของการพนันอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในทั้งบัญชี ก. และ ข. โดยกำหนดไว้ในมาตรา 4 ทวิ แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริง เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยังเกิดความสับสนในการตีความว่า “การพนันออนไลน์” หรือ “การพนันระยะไกล” นั้น เป็นการพนันประเภทใด และเมื่อนำมาวินิจฉัยประกอบกับมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 อันเป็นมาตรการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย แล้วนั้น จึงไม่สามารถระบุฐานความผิดได้อย่างชัดเจนได้ว่า การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์นั้น เป็นความผิดตามมาตรา 12 (1) หรือ มาตรา 12 (2) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ และพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิยอร เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักรแล้ว พบว่า ไม่มีคำนิยามของคำว่า “การพนัน” ดังเช่นพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย แต่มีคำนิยามของคำว่า “การพนันระยะไกล” ว่า หมายถึง การพนันซึ่งบุคคลเข้าเล่นได้โดยผ่านช่องทางการสื่อสารระยะไกล ซึ่งคำว่า “การสื่อสารระยะไกล” นั้น หมายถึง อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสาร อันเป็นความหมายที่ชัดเจนและเป็นการบัญญัติคำนิยามเพื่อการปรับใช้ในกรณีที่มีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีโทรคมนาคมอื่น ๆ ในอนาคตด้วย ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย มีการตีความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงควรมีการนิยามความหมายของคำว่า “การพนัน” “การพนันออนไลน์” หรือ “การพนันระยะไกล” และ “การสื่อสารระยะไกล” ไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

ส่วนคำว่า “การโฆษณาการพนันระยะไกล” นั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน จึงต้องนำมาตรา 12 อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการโฆษณาการพนันแบบทั่วไปมาปรับใช้แทน แต่บทบัญญัติดังกล่าวเกิดปัญหาในการตีความว่า การโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์นั้น เป็นการโฆษณา “ทางตรง” หรือ “ทางอ้อม” หรือไม่ อย่างไร อันเป็นคำที่มีความหมายกว้างและไม่ชัดเจน อันอาจเกิดการนำกฎหมายอื่นมาเทียบเคียง รวมถึงอาจมีการตีความโดยขยายความออกไป เพื่อเอาผิดแก่ผู้ต้องหา จึงเป็นบทบัญญัติซึ่งขัดต่อลักษณะกฎหมาย ที่มีโทษ

อาญาซึ่งต้องตีความโดยเคร่งครัด จะตีความให้กว้างในลักษณะขยายความ เพื่อเอาผิดแก่บุคคลไม่ได้ (กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, 2563) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักรแล้ว พบว่า มีการบัญญัติถึงคำว่า “การโฆษณาการพนัน” โดยระบุเป็นการกระทำในลักษณะการส่งเสริมการเข้าเล่นการพนัน พร้อมบัญญัติถึงความผิดฐาน “โฆษณาการพนันผิดกฎหมายโดยวิธีสื่อสารระยะไกล” ไว้ด้วย และหากฝ่าฝืนต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 51 สัปดาห์ หรือปรับไม่เกินระดับ 5 ในระดับมาตรฐาน (5,000 ปอนด์) หรือรับโทษทั้งสองอย่าง ทั้งยังมีการบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษ กรณีพิสูจน์ได้ว่า ได้กระทำไปโดยเชื่ออย่างสมเหตุสมผลว่า การพนันที่โฆษณานั้นถูกกฎหมาย คล้ายกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีการบัญญัติความหมายของ “การโฆษณาการพนันระยะไกล” ไว้เช่นกัน แต่บัญญัติไว้ในลักษณะเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ หรือส่งเสริม หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การบริการการพนันระยะไกล และได้ระบุถึงความผิดฐานเผยแพร่โฆษณาการบริการการพนันระยะไกลไว้ อีกโสดหนึ่ง โดยหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 เหรียญสิงคโปร์ พร้อมทั้งมีบทบัญญัติถึงเหตุ ยกเว้นโทษ หากพิสูจน์ได้ว่าตนเป็นผู้ได้รับการยกเว้น หรือได้กระทำโดยบังเอิญ หรือเป็นเพียงส่วนประกอบ ที่ถูกเผยแพร่มาพร้อมกับเรื่องอื่น ซึ่งไม่ได้มีสาระสำคัญในการส่งเสริมการเล่นพนันระยะไกล และตนไม่ได้ รับผลประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม อันเกี่ยวกับการพนันนั้น และเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า กฎหมาย ของต่างประเทศทั้งสองฉบับที่กล่าวมานี้ มีการระบุถึงค่านิยมของการพนันระยะไกล และการกระทำอัน เป็นการโฆษณาการพนัน โดยวิธีสื่อสารระยะไกล พร้อมบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน จึงง่ายต่อการบังคับใช้ และสามารถนำไปปรับใช้ในการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ได้ โดยทันที ไม่จำเป็นต้องตีความอีก ดังเช่นมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย ทั้งนี้ กฎหมายของต่างประเทศทั้งสองฉบับนี้ มีความแตกต่างกันที่เหตุแห่งการยกเว้นโทษ โดยพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งจะมีการระบุได้ชัดเจนยิ่งกว่า อีกทั้งบทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนนั้น พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร จะมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ แต่พระราชบัญญัติ การพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ จะมีเพียงโทษปรับเท่านั้น แต่เป็นโทษปรับที่ค่อนข้างรุนแรง สอดคล้องกับทฤษฎีอาชญาวิทยาของซีชาร์ เบ็คคาเรีย แห่งสำนักอาชญา วิทยาดั้งเดิมหรือสำนักคลาสสิก (Classical school) ที่มีแนวคิดในการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำ ความผิดให้เกิดความยุติธรรม และเป็นหลักประกันในการดำรงอยู่ของสังคม เพื่อให้บุคคลในสังคมได้ทราบ ว่าพฤติกรรมนี้เป็นความผิด อันเป็นการยับยั้งไม่ให้บุคคลอื่นเอาเยี่ยงอย่าง (ปกรณ มณีปกรณ, 2555) จึงเห็นได้ว่า กฎหมายต่างประเทศทั้งสองฉบับดังกล่าว สามารถข่มขู่ ยับยั้งการกระทำความผิดของบุคคลได้ ดีกว่าพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดหลักทางนิติ เศรษฐศาสตร์ ในการวิเคราะห์การกระทำความผิดตามทฤษฎีการก่ออาชญากรรม โดยเลือกอย่างมีเหตุผล (rational choice theory of crime) ที่ว่า บุคคลจะตัดสินใจกระทำความผิด ก็ต่อเมื่อประโยชน์ที่เขา คาดคะเนจะได้รับจากการกระทำความผิดนั้น สูงกว่าความน่าจะเป็นที่ผู้กระทำความผิดจะถูกจับหรือ

โทษที่จะได้รับ (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2557) และเมื่อผลประโยชน์ที่ผู้กระทำอาจได้รับจากการโฆษณาการพนันระยะไกลนี้ ไม่คุ้มค่ากับบทลงโทษที่ผู้กระทำอาจได้รับแล้วนั้น ก็จะส่งผลให้มีจำนวนการกระทำความผิดลดน้อยลงตามมาได้ อีกทั้งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย มิได้มีบัญญัติถึงกรณีเหตุแห่งการยกเว้นโทษไว้ อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้กระทำโดยไม่ทราบถึงสาระสำคัญว่า เนื้อหาที่ตนเผยแพร่ไปในสื่อออนไลน์นั้น มีการแอบแฝงโฆษณาการพนันไปด้วย ซึ่งหากพิจารณาถึงเจตนาแล้ว ก็ไม่อาจเล็งเห็นได้เลยว่าต้องการจะเผยแพร่โฆษณาการพนันนั้น แต่การกระทำโดยไม่มีเจตนา ก็ไม่เป็นเหตุให้ยกเว้นโทษตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 จึงต้องถือว่าผู้กระทำการดังกล่าว ได้กระทำความผิดฐานโฆษณาการพนันตามมาตรา 12 แตกต่างกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ และพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร ที่มีบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษ กรณีผู้กระทำการโฆษณาโดยขาดเจตนาที่จะกระทำความผิดโดยแท้จริง อันเป็นบทบัญญัติที่ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีที่เกิดขึ้น นำมาสู่ความเป็นธรรมแก่ผู้คนในสังคมได้มากกว่า ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุง แก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ให้มีบัญญัติถึงคำนิยาม เหตุยกเว้นโทษ และบทลงโทษดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศ ทั้งสองฉบับที่กล่าวมาข้างต้น

2. พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มีระบุถึงการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำไว้ในมาตรา 14 ทวิ แต่พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร และพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ ไม่ได้ระบุไว้ดังเช่นพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม มาตรา 14 ทวิ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทยนั้น ได้ระบุถึงการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำไว้เพียงระยะ 3 ปีเท่านั้น อาจทำให้ไม่สามารถป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ในระยะยาว ทั้งยังมีอัตราโทษที่กำหนดโทษที่ค่อนข้างเบา ไม่อาจให้ผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่าหรือเหมาะสมกับประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการกระทำความผิด จึงไม่สามารถข่มขู่ ยับยั้งการกระทำความผิดของบุคคลได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของคมวิชช์ พัฒนรัฐ ว่า สาเหตุการกระทำความผิดซ้ำส่วนใหญ่ นั้น มาจากถูกศาลตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิดในโทษที่ไม่รุนแรง (คมวิชช์ พัฒนรัฐ, 2537) ทั้งอาจส่งผลให้ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมลดลง อันนำมาสู่การกระทำความผิดซ้ำได้อีกเช่นกัน (สาวิตรี ไพฑูรย์, 2533) ดังนั้น จึงควรปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ในส่วนของระยะเวลาป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และเพิ่มบทลงโทษ เพื่อให้ผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่าหรือเหมาะสมกับประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการกระทำความผิด อันจะนำมาสู่การข่มขู่ ยับยั้งการกระทำความผิดของบุคคลได้อย่างแท้จริง ตามทฤษฎีการก่ออาชญากรรมโดยเลือกอย่างมีเหตุผล (rational choice theory of crime) (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2557) ประกอบกับแนวคิดของเจอร์มี เบนแธม แห่งสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (ประธาน วัฒนาวณิชย์, 2530) เพราะการลงโทษเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิด และเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยผู้กระทำความผิดครั้งแรก

กับผู้กระทำความผิดซ้ำ ไม่สมควรที่จะได้รับโทษเท่าเทียมกัน จึงควรพิจารณาโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่เขาได้กระทำความผิดซ้ำ ตามทฤษฎีอาชญาวิทยา สำนักนิโคคลาสสิคกึ่งดั้งเดิม (ศิริชัย จันทรสว่าง, 2545)

3. การระงับ ปิดกั้น เว็บไซต์หรือสถานที่ในเครือข่ายออนไลน์ที่เผยแพร่การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันนั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ได้ระบุนาตราการดังกล่าวไว้ จึงต้องนำมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560) มาปรับใช้แทน แต่ปรากฏปัญหาถึงการตีความคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ซึ่งเป็นการให้ความหมายของคำที่ค่อนข้างกว้าง เพื่อเป็นการเปิดช่องให้ศาลใช้ดุลยพินิจ ทำให้เกิดมาตรฐานที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของศาลแต่ละแห่งในการตีความว่า การโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์นั้น เป็นการกระทำที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามมาตรา 20 นี้หรือไม่ อันอาจขัดต่อลักษณะของกฎหมายที่มีโทษอาญา ที่ต้องตีความโดยเคร่งครัด จะตีความขยายเพื่อเอาผิดแก่บุคคลไม่ได้ (กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, 2563) เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร ที่ไม่ได้บัญญัติถึงการยับยั้ง (Block) การเข้าถึงเว็บไซต์หรือที่อยู่ในช่องทางออนไลน์ ที่เกี่ยวกับการโฆษณาการพนันผิดกฎหมาย โดยวิธีสื่อสารทางไกลไว้เป็นการเฉพาะ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงการปิดกั้นการเข้าถึงการเผยแพร่โฆษณาการบริการการพนันระยะไกล ทั้งยังมีการบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจ สามารถพิจารณาได้ว่า การเผยแพร่โฆษณาการบริการการพนันระยะไกล หรือส่งเสริมการพนันระยะไกลที่ผิดกฎหมายหรือไม่ และหากเห็นว่าผิดและควรระงับหรือปิดกั้นพื้นที่ออนไลน์นั้น เจ้าหน้าที่ก็สามารถมีคำสั่งให้ IMDA (Infocomm Media Development Authority) มีคำสั่งให้ผู้บริการอินเทอร์เน็ตดำเนินการปิดกั้นการเข้าถึงได้ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการศาลอย่างประเทศไทย ก่อให้เกิดความรวดเร็วและการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงควรนำบทบัญญัติดังกล่าว มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

4. การคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ จากการถูกว่าจ้างให้กระทำการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ นั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่ได้ระบุถึงการเอาผิดผู้ว่าจ้างให้เด็กหรือผู้เยาว์กระทำการโฆษณาการพนันผิดกฎหมายเป็นการเฉพาะ จึงต้องนำมาตรา 26 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาปรับใช้ ในส่วนของการชักจูง ส่งเสริมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร หรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติดีเสี่ยงต่อการกระทำผิด ประกอบกับกฎกระทรวงที่กำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พ.ศ. 2549 ซึ่งได้กำหนดถึงลักษณะของคำว่า เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควรไว้ แต่เมื่อนำมาบังคับใช้แล้ว พบว่า เกิดปัญหาถึงการนิยามว่าจ้างให้กระทำการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ นั้น ไม่อยู่ในลักษณะของคำว่า “เด็กที่มีความประพฤติไม่สมควร” ทั้งกฎกระทรวงดังกล่าว ไม่ได้ให้ความหมายของ “เด็กที่มีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด”

ไว้อีกด้วย ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนถึงการบังคับใช้บทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการตีความในแต่ละกรณี ๆ ไป ว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ไม่สมควร หรือการกระทำใดเป็นการกระทำที่น่าจะทำให้เด็กมีความประหลาดเสี่ยงต่อการกระทำผิด อันอาจเกิดการนำกฎหมายอื่นมาเทียบเคียง รวมถึงอาจมีการตีความโดยขยายความออกไป เพื่อเอาผิดแก่ผู้ต้องหา จึงเป็นบทบัญญัติซึ่งขัดต่อลักษณะกฎหมายที่มีโทษอาญา ซึ่งต้องตีความโดยเคร่งครัด จะตีความให้กว้างในลักษณะขยายความเพื่อเอาผิดแก่บุคคลไม่ได้ (กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา, 2563) ส่วนพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักรที่ไม่ได้ระบุถึงการเอาผิดผู้ว่าจ้างให้เด็กหรือผู้เยาว์ กระทำการโฆษณาการพนันผิดกฎหมาย เป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกันกับของประเทศไทย มีเพียงการระบุถึงความผิดฐานเป็นผู้ว่าจ้างให้เยาวชน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การเล่นการพนันเท่านั้น แต่ไม่ได้ระบุถึงการกระทำความผิดของการว่าจ้างให้เด็กหรือผู้เยาว์ กระทำการโฆษณาการพนันผิดกฎหมายเป็นการเฉพาะเจาะจง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 ของประเทศสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า มีหลักเกณฑ์ถึงการคุ้มครองผู้เยาว์ กรณีห้ามผู้เยาว์ในสิงคโปร์ถูกว่าจ้างแรงงานให้ส่งเสริมการเล่นการพนันระยะไกลของผู้อื่นในสิงคโปร์ไว้ และหากฝ่าฝืนจะมีการลงโทษทางอาญาโทษปรับตั้งแต่ 20,000 ถึง 300,000 เหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 6 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย และพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักรแล้ว จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนของประเทศสิงคโปร์ มีความชัดเจนที่สุด รวมทั้งมีโทษปรับที่ค่อนข้างรุนแรง จึงควรนำมาเป็นแนวทางปรับปรุง เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย เพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจง และเหมาะสมถึงข้อห้ามและบทลงโทษ อันนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผล

ปัจจุบันพบว่า มีเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 72 เข้าเล่นพนันอย่างน้อย 1-3 วันต่อสัปดาห์ (คงกริช เล็กศรีนาคและคณะ, 2555) โดยส่วนหนึ่งพบเห็นโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้ผู้คนที่ยากหัดลองเล่นพนันผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถทำได้ง่าย ๆ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะถูกจับกุม ส่งผลให้การพนันออนไลน์เป็นที่นิยมในประเทศไทย อันแสดงให้เห็นว่า มาตรการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ซึ่งจากการศึกษามาตรการในการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับของประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักร เพื่อแก้ไขและปรับปรุงมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ ผ่านสื่อออนไลน์ของประเทศไทยได้ พบว่า

1. การบังคับใช้มาตรการป้องกันการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย เกิดปัญหาการตีความว่า การพนัน

ออนไลน์เป็นการพนันที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 หรือเป็นการพนันอื่น ๆ ตามมาตรา 4 ทวิ จึงไม่สามารถระบุฐานความผิดในมาตรา 12 ได้อย่างชัดเจนว่าเป็นความผิดตามมาตรา 12 (1) หรือ มาตรา 12 (2) ทั้งไม่สามารถตีความว่าการโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์นั้น เป็นการโฆษณา “ทางตรง” หรือ “ทางอ้อม” ตามความในมาตรา 12 หรือไม่ อย่างไร อันอาจเกิดการนำกฎหมายอื่นมาเทียบเคียง รวมถึงอาจมีการตีความโดยขยายความออกไป เพื่อเอาผิดแก่ผู้ต้องหาได้ แตกต่างกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร และพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีค่านิยมของคำว่า “การพนันระยะไกล” อย่างชัดเจน โดยอาศัยการขยายความเพิ่มเติมจากนิยามของคำว่า “การสื่อสารระยะไกล” เพื่อขยายความหมายถึงการพนันที่เข้าเล่นผ่านการสื่อสารระยะไกล อันสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การพนันออนไลน์ ซึ่งเป็นการพนันที่เข้าเล่นผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนั้น เป็นการพนันระยะไกล ตามค่านิยมดังกล่าว ส่วนค่านิยมของคำว่า “การโฆษณาการพนันจากระยะทางไกล” พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร ได้ระบุเป็นการกระทำในลักษณะการส่งเสริมการเข้าเล่นการพนัน ส่วนพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ บัญญัติไว้ในลักษณะเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ หรือส่งเสริม หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการบริการการพนันระยะไกล พร้อมนี้กฎหมายของต่างประเทศทั้งสองฉบับดังกล่าว ได้ระบุถึงความผิดฐานเผยแพร่โฆษณาการบริการการพนันระยะไกลไว้อีกสัดหนึ่ง โดยบทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนนั้น พระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร พระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ จะเน้นไปถึงการโทษปรับที่มีอัตราสูง อันจะนำมาสู่การข่มขู่ ยับยั้งการกระทำ ความผิดของบุคคลได้อย่างแท้จริง แตกต่างจากบทลงโทษตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย ที่มีบทลงโทษที่ไม่รุนแรง ไม่ก่อให้เกิดความเกรงกลัวแก่ผู้จะลงมือกระทำความผิดได้ อีกทั้งกฎหมายของต่างประเทศทั้งสองฉบับดังกล่าว มีบัญญัติถึงเหตุยกเว้นโทษให้ผู้กระทำการโฆษณาโดยขาดเจตนาที่จะกระทำความผิดโดยแท้จริง แต่พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ของประเทศไทย ไม่ได้กำหนดถึงเหตุแห่งการยกเว้นโทษดังกล่าวไว้ ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุง แก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ให้มีบัญญัติถึงค่านิยม เหตุยกเว้นโทษ และบทลงโทษดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศทั้งสองฉบับที่กล่าวมาข้างต้น

2. มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 กับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลียนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร และพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) นั้นพบว่า มีเพียงพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เท่านั้น ที่มีการบัญญัติถึงมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ อย่างไรก็ตาม การป้องกันการกระทำความผิดซ้ำดังกล่าว กำหนดไว้เพียงระยะเวลา 3 ปี เท่านั้น ไม่อาจป้องกันการกระทำความผิดซ้ำได้ในระยะยาว ทั้งยังมีอัตราโทษที่กำหนดโทษที่ค่อนข้างเบา ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ไม่อาจให้ผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่า หรือเหมาะสมกับ

ประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการกระทำความผิด จึงไม่สามารถข่มขู่ ยับยั้งการกระทำความผิดของบุคคลได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ยังคงมีผู้ฝ่าฝืนกระทำความผิดซ้ำเช่นเดิม ดังนั้น จึงควรพิจารณาเพิ่มบทลงโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน

3. มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการระงับ ปิดกั้น เว็บไซต์หรือสถานที่ในเครือข่ายออนไลน์ ที่เผยแพร่การโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์นั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่มีบัญญัติไว้อย่างเฉพาะเจาะจง เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร ที่ไม่มีบัญญัติถึงมาตรการดังกล่าวเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการระงับ ปิดกั้น เว็บไซต์หรือสถานที่ในเครือข่ายออนไลน์ ที่เผยแพร่การโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์นั้น ประเทศไทยได้นำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560) มาปรับใช้แทน แต่พบว่า เกิดปัญหาถึงการตีความว่า การโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์นั้น ถือเป็น “ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” หรือไม่ จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างกับพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงมาตรการระงับ ยับยั้ง เว็บไซต์หรือสถานที่ออนไลน์ที่เป็นความผิดฐานดังกล่าวไว้ โดยเจ้าหน้าที่มีอำนาจสามารถพิจารณาโฆษณาการบริการการพนันระยะไกล ว่ามีเนื้อหา วิธีการ และจุดประสงค์ของโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์โดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ พร้อมทั้งสามารถมีคำสั่งให้ IDMA (Infocomm Media Development Authority) ออกคำสั่งให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตดำเนินการปิดกั้นการเข้าถึงได้โดยทันที อันเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจน และนำมาสู่การบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพได้ จึงควรนำบทบัญญัติดังกล่าว มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

4. มาตรการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชน ไม่ให้ตกเหยื่อของการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ หรือตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์จากการถูกว่าจ้าง ให้กระทำการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ นั้น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ไม่มีบัญญัติไว้อย่างเฉพาะเจาะจง เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (ปิเยอร์ เปลี่ยนผดุง, 2563) ของสหราชอาณาจักร ที่ไม่มีบัญญัติถึงมาตรการดังกล่าวเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้นำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาปรับใช้ ในส่วนของการชักจูง ส่งเสริม ให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร หรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด แต่พบว่า เกิดปัญหาถึงการตีความว่าจ้าง ให้กระทำการโฆษณาเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ นั้น ไม่อยู่ในลักษณะของคำว่า “เด็กที่มีความประพฤติไม่สมควร” ทั้งกฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้ความหมายของ “เด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด” ไว้อีกด้วย ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนถึงการบังคับใช้ อาจนำมาสู่การตีความให้กว้างขึ้น เพื่อเอาผิดแก่บุคคลอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและขัดต่อหลักการตีความกฎหมายที่มีโทษทางอาญา แต่พระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์นั้นมีบัญญัติถึงการห้ามว่าจ้างผู้เยาว์ให้ส่งเสริมการเล่นการพนันระยะไกลของผู้อื่นในสิงคโปร์ไว้ ซึ่งสามารถ

เล็งเห็นได้ว่า การส่งเสริมการพนันระยะไกลนั้น ครอบคลุมไปถึงการโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ด้วย อันเป็นบทบัญญัติที่มีความชัดเจน สามารถนำไปบังคับใช้ได้โดยตรง และหากฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษทางอาญาที่รุนแรง อันนำมาสู่การลดปัญหาการว่าจ้างให้เด็กหรือเยาวชนโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นให้เข้าเล่นการพนันออนไลน์ และลดการเข้าถึงกระทำการโฆษณาเชิญชวนเข้าเล่นพนันออนไลน์โดยเด็กและเยาวชนไปด้วย จึงเห็นว่า ควรนำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการพนันระยะไกล ค.ศ. 2014 (พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ, 2561) ของประเทศสิงคโปร์ มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทยได้ต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการโฆษณาการพนันออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์นั้น ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากบทบัญญัติกฎหมายไม่มีความชัดเจน ส่งผลถึงการใช้ดุลยพินิจในเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย อาจเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง และไม่เป็นที่ยุติทางเดียวกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งยังมีบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนที่ไม่รุนแรง และไม่สอดคล้องต่อสภาพสังคมปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถนำกฎหมายที่มีในปัจจุบันมาปรับใช้ได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงได้ในทุกกรณี พร้อมนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการกฎหมายของประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักร พบว่า มีความชัดเจนและครอบคลุมกว่ามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย จึงเห็นควรนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ดังนี้

1. ควรบัญญัติถึงความหมายของ “การพนัน” “การพนันระยะไกล” “การโฆษณาการพนัน” และ “การสื่อสารระยะไกล” ไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนถึงลักษณะการกระทำ เพื่อให้ไม่เกิดปัญหาในการตีความ เมื่อนำมาบังคับใช้ และเพิ่มเติมเหตุแห่งการยกเว้นโทษฐานโฆษณาการพนันระยะไกลด้วย เพื่อเป็นข้อยกเว้นให้กับผู้กระทำโดยขาดเจตนา โดยบัญญัติว่า

“การพนัน” หมายถึง การเล่นใด ๆ ด้วยฝีมือหรือทำนายผลของเหตุการณ์ในอนาคต ที่ไม่แน่นอน เพื่อมุ่งหมายแสวงหาผลประโยชน์แก่กัน และนำมาซึ่งการได้หรือเสียเงินทองหรือทรัพย์สินให้แก่กัน ทั้งนี้ ตามบัญชีที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรืออื่น ๆ ตามมาตรา 4 ทวิ”

“การพนันระยะไกล หมายถึง การพนันโดยใช้วิธีสื่อสารระยะไกล”

“การโฆษณาการพนัน” หมายถึง การเผยแพร่สิ่งพิมพ์ใด ๆ หรือภาพเคลื่อนไหว หรือสัญลักษณ์ หรือภาพที่มองเห็นได้ด้วย หรือข้อความเสียง หรือการผสมผสานสองสิ่งหรือมากกว่า ของสิ่งดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในทางการพนัน รวมถึงการกระทำการกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการบริการการพนัน หรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสารการจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ

“การสื่อสารระยะไกล” หมายถึง การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสาร

และควรแยกความผิดฐานโฆษณาการพนันออกจากมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 เป็นมาตรา 12 ทวิ พร้อมทั้งกำหนดการยกเว้นโทษ โดยบัญญัติว่า

มาตรา 12 ทวิ “ผู้ใดทำการโฆษณาการพนันประเภท ก. ต้องระวางโทษ.... ประเภท ข. ต้องระวางโทษ.... ประเภทอื่นตามมาตรา 4 ทวิ ต้องระวางโทษ... เว้นแต่

(1) การโฆษณาการพนันที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานแล้ว หรือเชื่อว่าการพนันที่โฆษณานั้น เป็นการพนันที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานแล้ว

(2) ได้กระทำโดยบังเอิญ หรือการโฆษณาการพนันนั้น เป็นส่วนประกอบที่ถูกเผยแพร่มาพร้อมกับเรื่องอื่น ซึ่งไม่ได้มีสาระสำคัญในการโน้มน้าวหรือดึงดูดให้ผู้หนึ่งผู้ใดสนใจการพนันซึ่งโฆษณานั้น และไม่ได้รับผลประโยชน์จากการโฆษณาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม อันเกี่ยวกับการพนันนั้น”

พร้อมทั้งควรบัญญัติเพิ่มเติมมาตรา 12 ตรี เพื่อแยกการโฆษณาโดยวิธีการสื่อสารระยะไกล ออกจากมาตรา 12 ทวิ เนื่องจากเป็นการกระทำที่มีลักษณะวิธียุติวิเศษ โดยบัญญัติว่า มาตรา 12 ตรี “ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 12 ทวิ โดยวิธีการสื่อสารระยะไกล ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นทวีคูณ”

2. ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มโทษบุคคลผู้กระทำความผิดซ้ำตามมาตรา 14 ทวิ ไม่ให้มีการจำกัดการลงโทษเพียงกรณีการกระทำผิดในห้วงเวลาสามปี นับแต่วันพ้นโทษ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำในระยะยาว ทั้งเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่า หรือเหมาะสมกับประโยชน์ที่เขาจะได้รับ อันเป็นการข่มขู่ ยับยั้งมิให้บุคคลกระทำความผิดซ้ำ โดยบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิด ต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อีก ให้วางโทษเพิ่มขึ้นสามเท่า”

3. ควรบัญญัติถึงมาตรการระงับ ปิดกั้น เว็บไซต์หรือสถานที่ในเครือข่ายออนไลน์ที่เผยแพร่การโฆษณาการเชิญชวน ให้เข้าเล่นการพนันไว้เป็นการเฉพาะ ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยบัญญัติเพิ่มเติมเป็น มาตรา 12 จัตวา ว่า “กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้รับคำร้องทุกข์หรือโดยการริเริ่มของเจ้าหน้าที่เอง พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้บริการของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) ได้กระทำหรือถูกใช้เพื่อการโฆษณาการพนัน ที่ปรากฏในประเทศไทยแล้วนั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเนื้อหา วิธีการ และจุดประสงค์ของโฆษณาว่า เป็นการโฆษณาการพนันที่เป็นความผิดตามมาตรา 12 ตรีหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 12 ตรี และเห็นควรปิดกั้นการเข้าถึงสถานที่ออนไลน์นั้น ให้มีคำสั่งให้คณะกรรมการฯ มีคำสั่งให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ดำเนินการปิดกั้นและระงับการโฆษณาการพนันดังกล่าวโดยทันที”

4. ควรบัญญัติถึงการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชน ไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์จากการถูกว่าขู่ง ส่งเสริม หรือจูงใจให้กระทำการโฆษณาเชิญชวนให้เข้าเล่นการพนันต่าง ๆ ไว้เป็นการเฉพาะ ในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 โดยบัญญัติเพิ่มเติมเป็นมาตรา 12 เบญจ ว่า “ผู้ใดว่าจ้าง หรือขู่ง หรือส่งเสริมให้เด็กหรือผู้เยาว์ กระทำความผิดตามมาตรา 12 ทวิ หรือมาตรา 12 ตรี ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เอกสารอ้างอิง

- กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. (2562). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3643/2526. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2563 จาก <https://deka.in.th/view-30235.html>.
- กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา. (2513). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1020/2473. เรียกใช้เมื่อ 17 เมษายน 2564 จาก <https://deka.in.th/view-73722.html>.
- คงกริช เล็กศรีนาคและคณะ. (2555). พฤติกรรมการเล่นการพนันของเยาวชน กรณีศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัย มช. (บศ.), 12(4), 132-146.
- คมวิทย์ พัฒนรัฐ. (2537). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังใน เรือนจำจังหวัดนครปฐม. ใน ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปรกรณ์ มณีปรกรณ์. (2555). ทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : เวสต์เทรด.
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2530). กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก : กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก.
- ปรีชญา จันท์บาดาล. (2558). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478. ใน สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ปิยอร เปี้ยนผดุง. (ม.ป.ป.). กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา และแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับการพนันออนไลน์. ใน รายงานการวิจัย, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- _____. (2563). พระราชบัญญัติการพนันสหราชอาณาจักร ค.ศ. 2005. เรียกใช้เมื่อ 20 เมษายน 2563 จาก <https://1th.me/gK1SE>.
- พันธรัตน์ ศรีสุวรรณ. (2561). มาตรการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศและแนวทางในการสร้างกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 6(1), 439-465.
- ไพศาล ลิ้มสฤต. (2555). การพนันออนไลน์การทายผลฟุตบอลการเล่นเกมนอนไลน์ ปัญหาในการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478. ใน รายงานการวิจัย, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2557). นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญาของไทย. ใน รายงานที่ดีอาร์ไอ, 57(104), 7-8.
- ศิริชัย จันทรสว่าง. (2545). การสร้างเครือข่ายครอบครัวบำบัดกับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในชุมชนด้วยศาสนาอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาวตรี ไพฑูรย์. (2533). ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำความผิดซ้ำของสตรี. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.